

клінічне мислення, вирішуючи ситуаційні завдання в умовах, максимально наближених до реальних. Якість знань студента оцінюється на всіх етапах підготовки комплексно, враховуючи індивідуальне спілкування з викладачем і представляється у вигляді підсумкових балів.

Одним з майбутніх напрямків функціонування між кафедрального фантомного центру є експертиза якості практичної підготовки студентів. На базі щорічно планується проводитися внутрішня експертиза з перевірки засвоєння практичних маніпуляцій, що дозволить оцінити виживання теоретичних та практичних знань і вмінь у студентів протягом всього навчального процесу. Центр може організувати додаткові, консультативні та індивідуальні заняття з відпрацювання практичних навичок.

Головні завдання між кафедрального фантомного центру:

- вдосконалення системи підготовки конкурентоспроможного фахівця,
- створення єдиної моделі відпрацювання практичних навичок незалежно від спеціальності,
- моделювання професійної діяльності, навчальної та виробничої практики підготовки,
- вдосконалення системи матеріальних умов для формування професійних навичок фахівця,
- здійснення моніторингу оцінки практичної підготовки фахівців.

Висновки. Таким чином, використання навчальних фантомів, тренажерів і муляжів для засвоєння практичних навичок студентів дає можливість моделювати клінічні ситуації, максимально наближені до реальних подій. Комплексний підхід до організації навчального процесу з використанням інтерактивних технологій дозволяє покращити якість навчання на сучасному етапі.

Література:

1. Медицинское образование в мире и в Украине / [Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерий, А. П. Воловец и др.]. – ИПП «Контраст», 20053 – 464 с.
2. Towards the Assessment of Quality in Medical Education / World Health Organization. – Geneva : WHO, 1992. – 17 p.
3. Педагогика в медицине / под ред. Н. В. Кудрявой. – М. Академия, 2006. – 320 с.
4. Белагурова В.А. Научная организация учебного процесса / В. А. Белагурова – М., ГЭОТАР – Медиа, 2006. – 320 с.
5. Крысько В.Г. Психология и педагогика в схемах и комментариях /В. Г. Крысько – СПб. Питер, 2006, - 320 с.
6. Вороненко Ю. В., Бойченко Т.Є. Стратегії і методи навчання в післядипломній медичній освіті навч.-метод. посібник / АСТ, 2004. – 160 с.
7. Богомаз В.М. Возможности анализа власної медичної практики для планування професійного розвитку лікаря / В. М. Богомаз Наук. вісн. Нац. мед. ун-ту ім. О.О. Богомольця. – 2007. - №4. – с. 106-112.
8. Chakravarthy B., Ter Haar E., Bhat S.S. [et al.] Simulation in medical school education: review for emergency medicine / В. Chakravarthy, E. Ter Haar, S.S. Bhat [et al.] West J. Emerg. Med. – 2011. -112. 12(4). – p. 461 – 466.
9. de V. van Niekerk J.P., Christensen L., Karle H. [et al.] WFME Global Standards in Medical Education: status and perspectives following the 2003 WFME World Conference / J.P. de V. van Niekerk, L. Christensen, H. Karle. [et al.] Med. Educ., - 2003. – vol. p. 1050 – 1054.
10. Слабкий Г. О. Характеристика кадрового забезпечення служби інтенсивної терапії дорослому населенню. / Г. О. Слабкий, В. П. Лисак, С. В. Збитнева || Екстрена медична допомога. Європейські стандарти – 2011 матеріали наук.-практ. конф. З між нар. Учасю (31 бер. – 1 квітня 2011 р.). – К., - 2011. – с. 128 – 129.

УДК 378:005.6:613

ФОРМУВАННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЯК ОДИН З АСПЕКТІВ НАЛЕЖНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

*Л.І. Власик, О.М. Жуковський, О.В. Кушнір, О.П. Коротун, Т.І. Кметь
Буковинський державний медичний університет*

FORMATION OF PREVENTIVE THINKING AS THE ASPECT OF PROPER TRAINING OF FUTURE DOCTORS

*L. Vlasyk, O. Zhukovskij, O. Kushnir, O. Korotun, T. Kmeti
Bukovinian State Medical University*

Резюме. В роботі висвітлені основні аспекти викладання дисциплін гігієнічного профілю. Наведено власні приклади удосконалення системи підготовки майбутніх лікарів та шляхи її наближення до міжнародних стандартів якості освіти. Підкреслено важливість формування самостійного екологічного та профілактичного

мислення студентів та ознайомлення їх з інноваційними досягненнями гігієнічної науки, чому сприяє, зокрема, сучасна система дистанційного навчання MOODLE. Підкреслено практичне спрямування викладання дисципліни, яке реалізується активним залученням студентів до наукової, дослідницької та санітарно-просвітницької роботи.

Abstract. The main aspects of teaching of the “preventive medicine” branches of learning are given in the article. Ways and personal examples of future doctors training system improvement are described. There is accentuated the importance of the independent ecological and preventive thinking formation. Modern system of the distant learning MOODLE facilitate the urgent informing students about modern innovations and outstanding achievement in the branch. Practical orientation of the future doctors training is supported by active involving of students in scientific, and research work, as well holding preventive and educational discussion with population.

Вступ. Реформування системи охорони здоров'я є невід'ємною складовою соціально-економічних перетворень української держави. Орієнтація на нові форми медичного обслуговування населення передбачає удосконалення системи підготовки майбутніх лікарів шляхом наближення її до міжнародних стандартів якості освіти [1, 2].

Одним із основних принципів охорони здоров'я в Україні, закріплених на вищому законодавчому рівні, є попереджувально-профілактичний характер медичної допомоги населенню. Значна увага до профілактики, як найбільш ефективної стратегії збереження здоров'я нації, обумовлена її дієвістю у попередженні багатьох захворювань, що підтверджено історичним досвідом суспільства та сучасними досягненнями медичної науки [3, 4].

Опанування навичками санітарно-просвітницької роботи, вміння успішно вирішувати проблеми пацієнта на рівні коригування способу життя та зменшення впливу чинників ризику значною мірою визначається якістю викладання дисциплін профілактичного спрямування.

Основна частина. На кафедрі гігієни та екології Буковинського державного медичного університету студентам, які здобувають спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія» та «Медична психологія», дисципліна «Гігієна та екологія» викладається протягом навчального року на 3-му курсі та окремим циклом на 6-му курсі. У відповідності до робочої навчальної програми, річний курс предмету поділений на два основні модулі: «Загальні питання гігієни та екології» та «Спеціальні питання гігієни та екології», які сукупно включають 10 змістових модулів.

Структура викладу модулів передбачає формування у студентів екологічного та профілактичного мислення, засвоєння основних закономірностей впливу чинників навколишнього середовища на організменному та популяційному рівнях, ознайомлення з нормативно-правовими актами в галузі гігієни та екології. Вивчення студентами законів екології та гігієни, наслідків впливу на організм денатурованої біосфери, спонукає глибше пізнавати екологічні процеси, замислюватися над шляхами реалізації профілактичних заходів щодо екологічно зумовленої патології та можливостей забезпечення такого потенціалу здоров'я, який дозволив би протистояти впливу шкідливих чинників довкілля.

Особлива увага акцентується на тих гігієнічних аспектах, з якими доводиться мати справу лікарю загальної практики. Вивчення принципів раціонального харчування, його особливостей в умовах радіаційного забруднення, причин виникнення харчових отруень, гіповітамінозів, гіпо- та гіпермікроелементозів, є фундаментом для подальшої розробки рекомендацій щодо профілактики аліментарних та аліментарно-зумовлених захворювань.

Орієнтація на європейські стандарти якості освіти спонукає викладачів кафедри до самовдосконалення, ознайомлення з передовими досягненнями сучасної науки, новітніми інформаційними технологіями. З метою належного методичного забезпечення навчального процесу, систематизації отриманих знань та кращого засвоєння практичних навичок, викладання окремих розділів («Гігієна праці», «Гігієна дітей і підлітків», «Гігієна харчування») координується з відповідними клінічними кафедрами. Одержання доступу до нової інформації та оптимізація процесу самопідготовки студентів значно полегшується за рахунок електронних навчальних курсів у інформаційному середовищі MOODLE, розроблених викладацьким складом кафедри. Відповідно до кожної теми практичного заняття студенту пропонується методична вказівка, детальний конспект, ситуаційні задачі та тестові завдання для самоконтролю, наочні матеріали.

Невід'ємним компонентом практичних занять є усне опитування. Активне мислення під час занять виникає, коли є потреба відповісти на питання: «Чому?», «Як думаєте?», «Доведіть?». Саме під час усного опитування студенти вчать висловлювати свою думку, аналізувати, активно дискутувати, логічно мислити, а викладач має можливість акцентувати увагу на деталях, які знадобляться у майбутній практичній діяльності. Окремі практичні заняття проводяться на базі відділу медико-екологічних проблем ДП «Інститут екогігієни і токсикології ім. Л.І. Медведя», оснащеного сучасним обладнанням, де студенти мають можливість ознайомитися з методиками визначення ксенобіотиків у навколишньому середовищі та біологічних субстратах, основними етапами експертної

оцінки продуктів харчування, одягу, іграшок, косметичних засобів тощо. При вивченні засад соціально-гігієнічного моніторингу студенти також можуть спостерігати за ходом реалізації міжнародного проекту «UFIREG» («Ультрамикроскопічні часточки – обґрунтування внеску в розвиток політики захисту навколишнього середовища та здоров'я») та прийняти активну участь в обговоренні результатів досліджень впливу наночастинок атмосферного повітря міста на здоров'я населення, обґрунтувати й запропонувати заходи профілактики для різних верств населення. У контексті вимог Болонського процесу таким чином заохочується самостійне проблемно-орієнтоване навчання студентів, яке стимулює свідоме прагнення студента досягти поставленої мети, розширити кругозір і, доклавши певних зусиль, представити результат у вигляді тих чи інших знань, умінь, навиків.

Індивідуальна дослідницько-пошукова робота, яка проводиться під керівництвом досвідчених викладачів кафедри з урахуванням сфери інтересів студента, передбачає виконання різноманітних завдань (збір матеріалів, статистична обробка даних, підготовка реферативних доповідей, написання публікацій). Співпраця кафедри з лікарняними установами та закладами освіти дає можливість вивчати в динаміці структуру захворюваності та смертності населення Чернівецької області та особливості харчування дитячих організованих колективів міста Чернівці. Студенти мають можливість доповісти результати проведеної роботи на засіданнях студентського наукового гуртка кафедри. Гуртківці також проводять анкетування, готують інтелектуальні вікторини та доповіді з презентаціями на теми, які недостатньо глибоко висвітлюються на практичних заняттях, беруть участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах студентських науково-дослідних робіт.

Студенти 6-го курсу мають можливість удосконалити навички організації профілактичної роботи серед населення, беручи участь у різноманітних тематичних заходах та науково-практичних конференціях, школах здоров'я, які проводяться відділенням профілактики міської поліклініки №1.

Висновки. У контексті пріоритетності профілактичного напрямку в галузі охорони здоров'я нації, актуальним завданням вищої медичної освіти є формування у молодого спеціаліста не лише клінічного, а в першу чергу – профілактичного мислення, яке є запорукою його успішної професійної діяльності.

Література:

1. Андрущенко В. П. Ціннісний дискурс в освіті в епоху глобалізації та інформаційної революції / В. П. Андрущенко // Вибрані публікації представників наукової школи академіка АПН України, д.ф.н., професора В. Андрущенка. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009.
2. Ковальчук Л. Я. Медична освіта в Україні та Болонський процес : реальність і шляхи переходу до європейського освітнього простору / Л. Я. Ковальчук, І. Р. Мисула, К. О. Пашко // Медична освіта. – 2005. – № 2. – С. 21–23.
3. Мовшович Б.Л. Экологозависимая патология: диагноз, программы вмешательства в общей врачебной практике / Б.Л. Мовшович // Вестник семейной медицины. – 2006. - №3. – С.46-48.
4. Последующие пути развития высшего медицинского образования Украины / В. В. Лазоришинець, Н. В. Банчук, А. П. Волосовець [и др.] // Мат. Всеукр. навч.-наук. конф. – Тернопіль, 2010. – С. 6–11.

РОЛЬ ДЕОНТОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ

Волосовець А.О.

*Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Кафедра неврології м. Київ, Україна*

ROLE OF DEONTOLOGICAL ASPECTS IN EDUCATIONAL PROCESS OF DEPARTMENT OF NEUROLOGY

Volosovets A. O.

National medical university named by A.A. Bohomolets

Резюме: В цій публікації описано важливість викладання студентам на кафедрі неврології основ деонтологічного спілкування між лікарем та пацієнтом.

Summary: In this article is described importance of education of students in department of neurology to implement deontological relations between physician and patient.

Вступ. Деонтологічні аспекти викладання клінічних дисциплін завжди була актуальним питанням в медичній освіті, оскільки психологічний стан хворого та його мотивованість щодо одужання значною мірою залежать від вміння лікуючого лікаря сформувати комфортну психологічну атмосферу протягом терміну госпіталізації. З моменту першої зустрічі між лікарем та пацієнтом формується особливий психологічний зв'язок, характер якого має виражений вплив не тільки на особистісні відносини між ними, але й на ефективність лікувального процесу загалом [1]. Саме тому в процесі підготовки студентів-медиків вкрай важливим є формування у них основ деонтологічного спілкування та психологічної допомоги пацієнтам.